

Klima og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

DERES REF.: 23/5569

VÅR REF.: 24/01420

ÅS, 19.01.2024

Innspill til natur- og klimameldinger

Vi takker for invitasjon til å komme med innspill til stortingsmeldinger for klima og naturmangfold. Veterinærinstituttet deltok på innspillsmøtet i Oslo 11. januar 2024 men la da ikke fram egne innspill. Våre innspill presenteres derfor her.

I invitasjonen presenteres ni sentrale spørsmål som innspillere oppfordres til å svare på. Vi svarer her på de spørsmål som er mest relevante for Veterinærinstituttet.

Spørsmål 1: Når vi i 2050 har nådd natur- og klimamål, hva er de tre viktigste grepene som ble gjort i dag for å komme dit?

Svar: For å nå målene er det avgjørende at man politisk og forvaltningsmessig håndterer problemstillingene helhetlig og ikke lar sektorprinsippet bli for styrende. Videre er det nødvendig med et strengt og tydelig lovverk med klare krav som reduserer mulighetene for at interessenter kan presse lokale og nasjonale myndigheter. Endelig trengs det prinsipper for verdisetting av natur som inkluderer både kort- og langsiktige konsekvenser utover de rent økonomiske, synliggjør alle vesentlige kostnader og gevinster ved å ødelegge, verne og restaurere, og følger standardiserte prinsipper.

Spørsmål 2: Hvilke viktige rammer og hensyn må de to meldingene ha med seg fra ditt ståsted?

Svar: Det er nødvendig med nasjonale krav og begrensninger som ikke lokalt kan fravikes uten full- eller overkompenserende tiltak, men det bør samtidig tilrettelegges for samarbeid mellom lokale aktører om plassering av hhv. klima-/naturskadelige tiltak og kompenserende tiltak internt i de aktuelle områdene. Regional og nasjonal beredskap og forsyningssikkerhet, bl.a. i forhold til mat og helse må ivaretas og styrkes. Matsuverenitet baserer seg bl.a. på bruk av lokal tilpasning og eierskap til såvare, dyr og produksjonssystemer.

Spørsmål 3: Arealbruksendringer er en stor utfordring både for natur og klima. Hva bør meldingene legge frem for å sikre at arealbruken fremover bidrar til at vi når natur- og klimamålene?

Svar: Arealbruksendringer kan i noen tilfeller bidra til mer bærekraftige løsninger, økt forsyningssikkerhet, og mer stabile lokalsamfunn. Det er derfor viktig at man ikke automatisk

ser på arealbruksendringer som noe negativt, men fastholder at alle klima- og naturskadelige tiltak må følges av full- eller overkompenserende tiltak, se spørsmål 2.

Spørsmål 4: Internasjonalt samarbeid er nødvendig og viktig for å løse klima- og naturkrisa. Hvordan kan internasjonalt samarbeid styrkes på klima- og naturområdet i årene fremover?

Svar: Det er nødvendig med harmoniserte prinsipper for beregning av naturverdier, og for internasjonale avtaler som ikke gir unntak for noen sektorer.

Spørsmål 6: Hva trenger kommuner, næringsliv og andre av kunnskap og virkemidler for å ivareta naturen bedre i denne regionen?

Svar: Bedre kunnskap om det eksisterende, historiske og potensielle naturmangfoldet, klimakostnader og -gevinster- fortrinnsvis fra uavhengige kilder, og økt transparens rundt beregningsgrunnlag og metodikk. Mer restriktivt regelverk og praksis rundt mobilitet av levende biologisk materiale inkludert varer og annet som (kan) inneholde(r) biologisk materiale.

Spørsmål 7: Hvilke andre grep enn vern kan vi ta for å sikre langsiktig beskyttelse og bevaring av viktige naturområder (jamfør mål 3 i naturavtalen)?

Svar: Konsistente og transparente prinsipper for verdiberegning, jf. spørsmål 1. Tiltak som bidrar til å redusere press på dyrs leveområder og dermed også reduserer direkte og indirekte kontakt mellom ville dyr og mennesker bør prioriteres, fordi dette også effektivt reduserer risiko for overføring av potensielt alvorlige smittsomme sykdommer mellom dyr og mennesker.

Spørsmål 8: Med utgangspunkt i 2050-utvalgets hovedanbefalinger (se lenke), hva bør klimameldingen prioritere å følge opp, sett fra ditt ståsted?

Svar: Følgende anbefalinger fra utvalget bør prioriteres: Det innføres eget mål for utslipp fra norsk forbruk; Norge øker innsatsen for reduserte utslipp i andre land. Denne innsatsen må komme i tillegg til oppfyllelse av Norges klimamål, og ikke være knyttet til Norges egne utslipp; Tiltak tar utgangspunkt i rammeverket unngå - flytte - forbedre (UFF). Tiltak for å unngå utslipp har høyest prioritet og bør være utgangspunktet for alle vurderinger; Karbonlagring i naturen på bærekraftige premisser blir prioritert. Tiltak for å øke naturens karbonlagre ses i lys av naturavtalens mål om å restaurere forringete økosystemer, og gjennomføres først og fremst der de bidrar til bedre økologisk tilstand i naturen.

Med vennlig hilsen

Merete Hofshagen
avdelingsdirektør
Dyrehelse, -velferd og mattrygghet

Arne Holst-Jensen
seksjonsleder
Forskning, mattrygghet og dyrehelse